

Viņa kalpoja ar prieku

Pirmai Latvijas baznīcas mācītājai — Agnesei Ponei — Dieva mierā aizejot

Pēc gadiem ilgas slimošanas, pacietīgi nesot ciešanu krustu, Dievs savās miera mājās 18. aprīlī aizaicināja pirmo sievieti teologi, ordinētu mūsu baznīcā mācītāja amatā — Agnesi Poni. Viņa dzimusi 1898. g. 15. maijā, ierēdņu ģimenē, kur auga vairāki brāļi un māsas. Rīgā arī uzsākusi savas skolas gaitas, bet ģimnaziju apmeklējusi un abituriju nolikusi 1. pasaules kara dēļ Pēterpilī — ar zelta medaļu. Gadu vēlāk turpat absolvējusi arī pedagogisko klasi, iegūdamā skolotājas tiesības. Savas pedagoges gaitas uzsākusi reālskolā Smiltēnē un turpinājusi tās no 1920. līdz 1944. g. Rīgā, strādādama par latviešu valodas un ticības mācības skolotāju vairākās ģimnazijās, visilgāk Baznīcas ģimnazijā, Liepmuižas ielā, un vācu Lutera ģimnazijā, bez tam darbojusies par lektori Latvijas tautas universitātē un bijusi eksāminācijas komisijas locekle izglītības ministrijā eksterņiem; no 1938. g. arī referente Darba kamerā māšu izglītības jautājumos. Taču tas nozīmē tikai ārējo ietvaru viņas darbam izglītības un kultūras laukā, jo, būdama apdāvināta un pārpilna enerģijas, viņa nevairījās ne no viena krietna un teicama darba, kas nāca līdzcilvēkiem par labu. Taču sirdslieta viņai bija un palika darbs Latvijas ev.-lut. baznīcā, uz kuŗu bija cerējusi jau no pašas jaunības, kad tas likās vēl neiedomājams. Tikai kad apstākļi mainījās, it īpaši Mārtiņa Lutera zemē un Skandināvijas zemju baznīcās, tie kļuva tad labvēlīgi arī pie mums sievietes — teologu — ordinēšanai mācītāja amatā, un mūsu baznīca tam vairs nepretojās. Tā 1974. g. 18. maijs viņai pienāca ar ordināciju, un neaizmirstamā atmiņā ir palicis pēc tam šīs dienas vakars Virtembergas Zemes baznīcas "Meža mājā", kad jaunās mācītājas apsveikšanā piedalījās daudzi draugi līdz ar mūsu baznīcas augstāko vadību priekšgalā.

Aizgājējai Dievs bija ielicis daudz dāvanu šūpulī, bet par vislielāko dāvanu varam uzskatīt to, ka viņa bija teicama jaunatnes audzinātāja un sapatēja, ka viņa prata pulcināt jaunatni un tai sniegt daudz skaista un laba no sava bagātā zināšanu pūra, it īpaši latviešu un arī cittautu literatūrā. Man šķiet, ka tik labu audzinātāju un jaunatnes skolotāju mums svešumā otru būs grūti atrast. Tā māc. A. Ponei bija sevišķa chārisma. Jaunatne klausīja katram viņas aicinājumam — vai tas bija jaunatnes sanāksmēs un konferencēs, vai arī vienkārši mājās, viņas Virburgas dzīvoklī. Mūsu jaunatni viņa mācīja arī savas tautas mīlestībā, kas piemita viņai pašai tik lielā un izcilā mērā.

Savas teoloģiskās izglītības gaitas Agnese Pone bija sākusi 1918. gadā, iestādamās Tērbatas universitātes teoloģiskajā fakultātē. Studijas turpināja Rīgā L.U. teoloģijas fakultātē, no 1920.-1924. gadam. Fakultāti viņa beidza 1928. gadā, jo starplaikā no 1924.-1927. gadam studēja L. U. baltu filoloģiju, speciāli latviešu literatūru. Domādama par zinātnisku karjēru, archibīskapa T. Grinberga uzmudināta un atbalstīta, viņa 1936.

Māc. Agnese Pone

gadā papildinājās teoloģijā un psiholoģijā Cīrihē un Bāzelē pie prof. E. Brunnera un prof. K. Bārta. Vēlreiz uz Vakareiropu — Vāciju, šveici un Angliju — viņa dočās 1938. gadā, lai iepazītos ar šo zemju māšu skolu programmu un darbu. Rīgā Baznīcas virsvaldē ieguvusi predikantes tiesības, bieži teic Rīgas un provinces draudzēs rūpīgi izstrādātas svētrunas no pulks, pirmo sakot Vecajā Ģertrūdes baznīcā pie māc. Madernieka. Tas bija kas jauns un nedzirdēts — sieviete spredīkoja! Un ļaudis nāca, pulcējās un ar lielu interesi klausījās. Agnese Pone bija arī viena no Sievietes Teologu biedrības dibinātājām Latvijā un ilgu laiku tās vadītāja. Šī biedrība arch. Grinberga protektorātā un Rīgas pilsētas prāv. Edg. Berga atbalstā svētdienās rīkoja ļabi apmeklētus priekšlasījumu ciklus ar sekojošām debatēm. Referenti lielāko tiesu bija pazīstami L.U. mācības spēki. Priekšlasījumi Rīgā bija ļoti populāri un turpinājās, kamēr tos pārtrauca sarkanā okupācija.

Būdama darba un pienākuma cilvēks, māc. A. Pone arī svešumā kalpoja ar sirdi un dvēseli Latvijas ev.-lut. baznīcā. Viņas draudzēs un draudžu grupās valdīja kārtība un ļabs un mīļš kristīgas sadraudzības gars. Paliek jautājums: vai mēs aizgājējas darbu jaunatnes audzināšanā un baznīcā esam varējuši pienācīgi novērtēt? To jautāt tagad ir par vēlu, kad viņa jau nu ir pie sava Kunga un Pestītāja.